

Ks. dr Lesław Krzyżak –

Prawne podstawy działalności stowarzyszenia Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego

Ur. W 1965 r. w Żolyni. Inkardynowany do archidiecezji przemyskiej. Absolwent teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Studia licencjackie w Instytucie Prawa na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Studia doktoranckie na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Doktor nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego. Dyplomowany nauczyciel religii i wychowania do życia w rodzinie. Zainteresowania badawcze: pedagogika katolicka nauczycielskie zadania Kościoła, normatywna prawd wiary, działalność ruchów i stowarzyszeń we współczesnym Kościele polskim wobec wyzwań laicyzacji i sekularyzacji.

WSTĘP

Ożywienie Kościoła bierze swój początek od gorliwych pasterzy oraz od pokornej i wytrwałej działalności ludzi świeckich. Wiernym duchownym łatwiej jest zaplanować i zaproponować działania całej rodzinie Kościoła, wspólnocie lokalnej czy poszczególnym grupom duszpasterskim. Trzeba również dodać, że papież, kardynałowie, biskupi i inni pasterze, dysponują zapleczem które wspiera ich w podejmowanych działaniach duszpasterskich. Wierni świeccy kierowani natchnieniem Bożym, wychodzą z inicjatywami, które również ożywiają Kościół. Do takich działań należy zaliczyć życie i poświęcenie Zofii Grochowskiej, w zakresie krzewienia kultu Bożego Miłosierdzia. Posługa ta we wspólnocie Kościoła przybrała formę stowarzyszenia pod nazwą: Legion Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego.

Dotychczas nie ma opracowań naukowych poruszających zagadnienie stowarzyszenia Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego. Jest to nowa wspólnota w Kościele i nie ma jeszcze uregulowanej

sytuacji prawnej. Opracowanie jest zatem nowością. Interesujące jest jakie były początki powstawania tejże wspólnoty oraz jakie są podstawy prawne tego stowarzyszenia. W rozważaniu spróbujemy prześledzić prawne podstawy obecności stowarzyszeń w Kościele, a także historię i prawne uregulowanie działalności Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego.

1. STOWARZYSZENIA W KOŚCIELE

Istnienie stowarzyszeń we wspólnocie Kościoła nie jest żadną nowością. Wzorem Pana Jezusa, który powołał wspólnotę dwunastu apostołów i siedemdziesięciu dwu uczniów, pasterze Kościoła również tworzyli wspólnoty wewnątrzkościelne, których celem była realizacja zamierzonych zadań. Wierni świeccy zgodnie z potrzebami czasu organizowali się, by w duchu Ewangelii uobecnić działanie Chrystusa swoją aktywnością. Tak duchowni jak i świeccy oraz zakonnicy tworzyli grupy duszpastersko-apostolskie, aby w jednej rodzinie Kościoła ukazywać Chrystusa ciągle aktywnego dla dobra człowieka¹.

¹ R. Pagé, *Associations of the Christian faithful*, w: J. P. Beal, J. A. Coriden, T. J. Green, *New Commentary to the Code of Canon Law*, New York 2000, s. 406.

To Boże działanie wierzących w kierunku zbawienia, zawarte w posłannictwie Słowa i posłannictwie Ducha Świętego, jest ze sobą skoordynowane tak w działaniu poprzez pasterzy, poszczególnych wierzących i całego Kościoła². Aktywność Ducha Świętego w Kościele musi być związana z działaniem Chrystusa, którego świadectwo przekazali apostołowie. Bez tego powiązania z urzędem apostołskim, mogą rodzić się trudności w odczytaniu problemu związku między instytucją a charyzmatem, między kapłaństwem ministerialnym a kapłaństwem wiernych, czy też między hierarchią a wiernymi. Przyjęty na Soborze Watykańskim II trynitarny schemat ukazywania Kościoła jako tajemnicy, uwydatnia zarówno funkcję wybranych i posłanych przez Chrystusa biskupów oraz funkcję wszystkich wiernych, którym Duch Święty w obfitości udziela swoich darów, tak w porządku zwiastowania słowa jak i dawania świadectwa. Zatem cały Kościół, czyli wszyscy wierzący wspólnie ponoszą odpowiedzialność za kontynuowanie dzieła zbawczego w dzisiejszym świecie. Zobowiązanie to wynika z mocy sakramentów: chrztu i bierzmowania. Niektórzy jednak w tej wspólnotce Kościoła, na mocy przyjętego sakramentu święceń i sukcesji apostołskiej, mają ściśle określona odpowiedzialność za Kościół. Wyraża się ona w obowiązku strzeżenia i czuwania, by rodzina Kościoła wzrastała w oparciu o apostołskie fundamenty wiary³.

Takie inicjatywy wiernych w kierunku

zrzeszania się w zakładach pracy, grupach zawodowych czy społecznościach lokalnych, wynikały z posłannictwa wszystkich wiernych, natchnienia Bożego i potrzeby czasu⁴. Odczytując znaki czasu zakładano stowarzyszenia do celów kultu, opieki nad chorymi, przygotowania do przyjęcia sakramentów i organizacji pogrzebu chrześcijańskiego, szerzenia pobożności wśród wiernych, a także działalności charytatywnej. W dobie średniowiecza przy wspólnotach zakonnych powstawały grupy świeckich, którzy z różnych racji chcieli w mniejszym stopniu niż zakonnicy realizować cele zakonne i tworzyli trzecie zakony⁵.

Po lokalnych próbach uregulowań organizacji o charakterze stowarzyszeniowym, normy prawa partykularnego sprecyzował Sobór Trydencki, podkreślając różnicę między stowarzyszeniami erygowanymi i rządzonymi przez hierarchę, a stowarzyszeniami, erygowanymi i zarządzanymi przez świeckich⁶. Uregulowania papieża Klemensa VIII zawarte w konstytucji *Quaecumque* z 1604 roku - o konieczności ważnej kościelnej erekcji stowarzyszenia i dekret *Urbis et Orbis* Kongregacji Odpustów z 1861 roku z innymi rozporządzeniami tejże kongregacji, dały źródła dla pierwszych całościowych norm prawnych o stowarzyszeniach wiernych zawartych w CIC z 1917 roku⁷. Can. 687 CIC precyzował o stowarzyszeniach erygowanych i uznawał je za osoby moralne, zaś can. 686 §1 CIC, mówił o stowarzy-

² F. Arduoso, *Magisterium Kościoła*, Kraków 2001, s. 49.

³ Tamże, s. 50-51.

⁴ A. Ferrante, *Il diritto di associarsi dei fedeli. Extractum ex dissertatione ad Doctoratum in Facultate Luris Canonici*. Pontificia Univeritas Urbabana, Roma 2003, s. 121.

⁵ R. Pagé, *Associations of the Christian faithful ...*, s. 399.

⁶ R. Oliver, *Canonical requisites for establishing associations of the faithful*, *The Jurist* 61(2001), z. 1-2, s. 216.

⁷ J. Wiślicki, *Prawa świeckich w Kościele katolickim*, Lublin 1939, s. 72-73.

szeniach aprobowanych, które jako laickie, ze względu na brak kościelnej erekcji, nie miały osobowości zapewniającej pełne prawa dla członków stowarzyszenia⁸. CIC z 1917 roku wyróżniał trzy rodzaje stowarzyszeń: trzecie zakony dla realizacji doskonałości chrześcijańskiej członków, bractwa dla powiększania czci Bożej i związki pobożne dla dzieł miłości chrześcijańskiej (can. 700 CIC)⁹.

Duszpasterski Sobór Watykański II wśród zasadniczych wskazań doktrynalnych wypracował uznanie prawa wszystkich wiernych do zrzeszania się jako prawo fundamentalne w Kościele. Podłoże takich ustaleń soborowych, wynikało z luki prawnej, co do regulacji istniejących stowarzyszeń ludzi świeckich. Niewystarczające były regulacje kodeksowe z 1920 roku zawarte w *Resolutio Corrientensis*, dlatego w oparciu o naturalne prawo wiernych przyznano im prawo do stowarzyszania się w stowarzyszeniach świeckich¹⁰. Jan Paweł II jako główny prawodawca w Kodeksie Prawa Kanonicznego w kan. 215 stanowi szerokie prawo dla działalności stowarzyszeń: „Wierni mają prawo swobodnego zakładania stowarzyszeń i kierowania nimi dla celów miłości lub pobożności albo dla ożywienia chrześcijańskiego powołania w świecie, a także odbywania zebrań dla wspólnego osiągnięcia tych celów”. Ponadto Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 roku w kanonie 299 §3 bardzo jednoznacznie określa, iż stowarzyszenie

wiernych bez formalnego zarządzenia autorytetu kościelnego jest w pełni zgodne z prawem, a wierni mają pełną zdolność do zakładania takich stowarzyszeń. Sprawa uznania takiego stowarzyszenia przez hierarchię, nie wymaga sprawdzania statutów i nadawania kościelnej osobowości prawnej, ale jego uznanie - zatwierdzenie jest obowiązkiem - aktem należnym dla dobra wiernych. Dostrzegamy, iż w Kościele mogą istnieć obok siebie stowarzyszenia wiernych z osobowością prawną lub bez niej, a także stowarzyszenia formalnie uznane. Wierni mają prawo, by ich świeckie stowarzyszenia otrzymały osobowość kościelną, a nawet tytuł katolicki w swej nazwie¹¹. Każde stowarzyszenie ma również obowiązek zachowania należytej relacji do hierarchii Kościoła, konieczność istotnych motywów i potrzeb funkcjonowania stowarzyszenia w Kościele, obowiązek zachowania więzi z Kościołem, ograniczenia płynące z troski o dobro Kościoła, a także realizację celów związanych z misją Kościoła¹². Koniecznym jest doprecyzowanie, że stowarzyszenie współkonstytuują: wspólnota osób, wolne i nieprzymuszone członkostwo, uporządkowana struktura, a także realizacja celów kościelnych¹³.

Zatrzymując się w rozważaniach przy wspólnocie LMRMSJ¹⁴, trzeba zaznaczyć iż stanowi ona grupę wiernych zorganizowanych na wzór stowarzyszenia prywatnego, którego początki, rozwój i aktualne działania są godne prześledzenia.

⁸ G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa minister di comunione. Compendio di diritto ecclesiale*, Roma 1990, s. 236.

⁹ J. Wiślicki, *Prawa świeckich ...*, s. 80-81.

¹⁰ T. Rakoczy, *Publiczne stowarzyszenia wiernych w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku*, Gniezno 2011, wydanie II uzupełnione, s. 27-36.

¹¹ Tamże, s. 37-41.

¹² Tamże, s. 69-73.

¹³ Tamże, s. 78.

¹⁴ Legion Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego w dalszej części w skrócie LMRMSJ.

2. POCZĄTKI WSPÓLNOTY MAŁYCH RYCCERZY MIŁOSIERNEGO SERCA JEZUSOWEGO

Dzieło Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego powstało z natchnienia Bożego. U początków jego istnienia znajdując się słowa Pana Jezusa, które śp. Zofia Grochowska miała otrzymać w modlitewnym skupieniu. W swoim notatniku zapisała: „Ja Jezus objawiłem się w wybranym narodzie, dając światu moją umiłowaną córkę Faustynę, która stała się głosicielką Miłosierdzia Bożego. Teraz daję wam Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”¹⁵. Założona z Bożej inspiracji wspólnota działa od 1989 roku pod nazwą Legion Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego¹⁶. Zgodnie z kan. 298 §1 KPK, także stowarzyszenie Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego¹⁷ jest rezultatem inspiracji Ducha Świętego pobudzającego założycieli do podjęcia określonej działalności dla dobra wspólnoty Kościoła¹⁸.

Zofia Grochowska z domu Osiak, urodziła się 10 kwietnia 1931 roku, w rzymsko-katolickiej rodzinie niepiśmiennych Władysława i Ludwiki. Zmarła w poniedziałek 2.03.2009 roku (o godzinie 15.15), a dwa dni później została pogrzebana na parafialnym cmentarzu w Tolkmicku. Większość swojego życia spędziła

w Tolkmicku. Okres wojny pozwolił jej ukończyć edukację na trzech klasach szkoły podstawowej. Po założeniu rodziny w roku 1950, urodziła pięcioro dzieci, dwoje z nich zmarło, troje żyjących wychowała i wykształciła z mężem Ryszardem. Mieszkała w Tolkmicku przy ulicy Kościelnej, obok kościoła, z oknem na prezbiterium. Ta bliskość do Pana Jezusa powołała ją do głębszego zjednoczenia z Panem Bogiem i apostołskiej posługi dla innych. W czasie kryzysu duchowego jaki przeżywała w 1953 roku, prosiła Matkę Bożą o pomoc i została wysłuchana. Podobna duchowa ciemność nawiedziła ją w 1986 roku. Zaistniała sytuacja odebrała jej radość życia, ale żarliwa modlitwa ukoiliła serce i rozpoczęła dwuletni okres duchowej formacji pod opieką Maryi. W 1986 roku wstąpiła do *III Zakonu Salezjańskich Pomocników Kościoła* przy parafii św. Jakuba w Tolkmicku. Wiele godzin spędzała w kościele, dużo się modliła i codziennie przystępowała do Komunii świętej¹⁹. W parafii pod nadzorem duszpasterzy prowadziła grupy Bożego Miłosierdzia. Pogodnie i z poddaniem się woli Bożej znosiła wszelkie cierpienia. Była zatroskana o sprawy Boże w życiu osobistym, rodzinnym i parafialnym. Pasją jej życia było pomagać ludziom i szerzyć chwałę Bożą²⁰. Ofiarą pieniężną

¹⁵ Z. Grochowska, *U źródeł Bożego miłosierdzia*, T. I, Nowy Sącz 2008, s. 129.

¹⁶ *O nas – kim jesteśmy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 3.

¹⁷ Mali Rycerze Miłosiernego Serca Jezusowego w dalszej części będzie używany skrót MRMSJ.

¹⁸ J. Krukowski, *Święci szafarze, czyli duchowni. Kanony 232-341*, w: J. Dyduch, W. Góralski, E. Górecki, J. Krukowski, M. Sitarz, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, T. II 1, Pallottinum 2005, s. 125.

¹⁹ W. Kaźmierczak, *Nasza duchowa matka i założycielka Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 8-9.

²⁰ L. Dąbrowski, *Opinie proboszczów parafii do której należała śp. Zofia Grochowska. Opinia ks. mgr Stanisława Wójcika*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 11.

i pracą troszczyła się o utrzymanie za-
bytkowej świątyni parafialnej²¹.

Ponad jedną czwartą swojego życia poświęciła dziełu MRMSJ, jednocześnie umacniając członków w powołaniu rycerskim, przez słowo, modlitwę i czyny. W umacnianiu wspólnoty wielokrotnie przemierzała ojczyznę i odwiedzała wspólnoty w kraju oraz grupy i pojedynczych rycerzy za granicą²². Dla MRMSJ w parafii i w całej Polsce organizowała spotkania modlitewne w duchu miłosierdzia²³. Aranżowała spotkania z kapłanami, celem założenia na podległym im terenie grupy czcicieli Bożego Miłosierdzia²⁴. Zgodnie z zachętą KPK, zawartą w kan. 298 §2, zachęcała do wstępowania do grup MRMSJ²⁵.

Głęboka duchowość Zofii Grochowskiej wyraziła się również w zapisach

duchowego rozmodlenia i zjednoczenia z Panem Jezusem. Od 1986 roku otrzymuje wewnętrzne przekazy i je zapisuje²⁶. Te wewnętrzne dialogi były sprawdzane pod względem poprawności przez ks. dra Wojciecha Wójtowicza i zaakceptowane po cenzurze zostały udostępnione na stronie internetowej stowarzyszenia²⁷. Fragmenty orędzi Zofii Grochowskiej, od lat kształtują w powołaniu kolejnych rycerzy²⁸. Zostały wydane do użytku wewnętrznego w pozycji książkowej pod tytułem: *Orędzia Bożego Miłosierdzia* (obejmujące okres od 11.12.1988 do 30.12.1993), *Czas ostatniej szansy* (zawierające przekazy od 11.12.1998 do 30.10.1999, drukowane jako dwa wydania: XII.1994 i X.1995), *U źródeł Bożego Miłosierdzia*. Pozycje te otrzymały pozytywne recenzje ówczesne-

²¹ S. Wójcik, *Opinie proboszczów parafii do której należała śp. Zofia Grochowska. Opinia ks. mgr Stanisława Wójcika*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 10-11.

²² <http://www.malirycerze.koszalin.opoka.org.pl/start/index.php/pl/o-nas/patronowie?start=12>; Kaźmierczak W., *Nasza duchowa matka i założycielka Małych Rycerzy ...*, nr 1, s. 8.

²³ S. Wójcik, *Opinie proboszczów parafii do której należała śp. Zofia Grochowska...*, nr 1, s. 10-11.

²⁴ Dla przykładu, 28 stycznia 1995 roku, w godzinach rannych doszło do spotkania Zofii Grochowskiej z ks. prał. Kazimierzem Bednarskim – proboszczem parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie. Zofia w towarzystwie Wiesława Kaźmierczaka zarysowała księdzu proboszczowi misję Legionu MRMSJ, a już wieczorem za zgodą proboszcza odbyło się spotkanie z czcicielami Miłosierdzia Bożego w parafii. Za zgodą księdza proboszcza 29 stycznia 1995 roku, powstaje parafialna grupa modlitewna pod nazwą Wspólnota Bożego Miłosierdzia, która od 2002 roku działa pod nazwą Wspólnoty Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego. Po rozeznaniu sytuacji ksiądz proboszcz Kazimierz Bednarski zleca grupie patronat nad comiesięcznymi adoracjami z Mszą świętą o północy, a następnie organizuje specjalne Msze święte dla stowarzyszonych MRMSJ. Zob.: *Kalendarium Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 8, s. 34-35.

²⁵ J. Krukowski, *Święci szafarze, czyli duchowni...*, s. 125.

²⁶ *Kalendarium*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 7-8.

²⁷ *O nas – kim jesteśmy ...*, s. 5; Elżbieta, *Przeglądając Internet ... odnalazłam orędzia śp. Zofii Grochowskiej, a potem stronę Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 19-20.

²⁸ *Zasady działania i przystępowania do Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 6.

go proboszcza w Tolkmicku ks. Lucjana Dąbrowskiego, a ostatnia ks. Kazimierza Pierzchały - doktoranta KUL i proboszcza parafii pw. Św. Andrzeja Apostoła w Warszawie²⁹.

Pierwsza udokumentowana wzmianka o Małych Rycerzach Miłosierdzia Bożego znajduje się w notatkach modlitewnych Zofii Grochowskiej pod datą 11 grudnia 1988 roku: „potrzebuję was, Małych Rycerzy. Ci, co zostaną Małymi Rycerzami Mojego Miłosierdzia, obiecuję im zbawienie. W ich sercach zapalę ogień mej miłości, przez który będą zdobywać dusze dla mnie. Umocnię ich we wszystkim, aby znosili wszystko dla mnie, co ich spotka. Ci Rycerze będą Moją Gwardią, którzy nie ułęką się niczego, bo ja będę z nimi. Moja miłość ich osłoni i będę w ich sercach Królem”³⁰.

Od chwili powstania LMRMSJ, założycielka zabiegała o opiekę duszpasterską dla powstałej wspólnoty. Władzom kościelnym przekazała swoje dokumenty i zapiski. Staraniem założycielki i opiekuna wspólnoty o. Zdzisława Pałubickiego władze kościelne oficjalnie zaaprobowaly statut i dzieło MRMSJ³¹. Od tego czasu opiekę duchową i formacyjną nad wspólnotą przejęli Księża Jezuitów z sanktuarium *Serca Jezusa Miłosierdnego* w Kaliszu. W pierwszych latach istnienia wspólnoty MRMSJ, rycerskiego ducha formacyjnego w życie stowarzyszenia wpajały także

Siostry Jezusa Miłosierdnego (ZSJM)³². Do współpracy ze stowarzyszeniem MRMSJ ze Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosierdnego zostały oddelegowane: siostra Benedykta Nowosad i przełożona kaliskiej wspólnoty – siostra Jadwiga Pikuta, a także s. Dorota Michaluk i s. Elżbieta Fedorowicz³³. Sekretariat w Kaliszu opracował i wydał drukiem informator o wspólnocie MRMSJ. W broszurce pomiędzy wstępem i zakończeniem, zostały wyodrębnione tematy: przyczyny objęcia opieką, duchowość wspólnoty, obowiązki członków, prace nad statutem, podział na ośrodki rejonowe, rekolekcje zamknięte i wizyty siostry odpowiedzialnej za współpracę³⁴. Była to próba stworzenia nowego III zakonu pod opieką Księża Jezuitów przy wspólnocie Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosierdnego, w ramach duchowości tego zgromadzenia jak to określa kan. 303 KPK³⁵. Niemniej jednak działania te nie zostały sfinalizowane i nie osiągnęły zamierzonych celów.

Dla czcicieli Bożego Miłosierdzia założycielka współorganizowała spotkania modlitewne w różnych miejscach Polski. Dużą pomoc okazywał jej Tadeusz Krajewski z Apostolstwa Miłosierdzia Bożego z Warszawy (drukując m.in. pierwsze książki z orędziami jak i tzw. kwartalniki)³⁶.

W dziesięć lat od powstania stowarzyszenia, od 19 czerwca 1998 roku, po sugestiach Księża Jezuitów dokonano zmiany

²⁹ *Kalendarium Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosierdnego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 11.

³⁰ *Kalendarium ...*, nr 1, s. 7.

³¹ Problematyka będzie omówiona poniżej w odrębnym punkcie.

³² Kaźmierczak W., *Nasza duchowa matka i założycielka Małych Rycerzy...*, nr 1, s. 9.

³³ *Kalendarium Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosierdnego Serca Jezusowego”, nr 9, s. 62-63.

³⁴ *Kalendarium Małych Rycerzy ...*, nr 10, s. 11.

³⁵ Por.: J. Krukowski, *Święci szafarze, czyli duchowni...*, s. 129.

³⁶ *Kalendarium Małych Rycerzy...*, nr 8, s. 35.

nazwy wspólnoty. Dotychczasowa nazwa Legion Małych Rycerzy Miłosierdzia Bożego, została zamieniona na Legion Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego. Odtąd Mali Rycerze Miłosiernego Serca Jezusowego pod opieką Księża Jezuitów z Kalisza, jako wspólnota pokutno-modlitewna, trwali w duchowości łączącej kult Najświętszego Serca Jezusowego i Bożego Miłosierdzia. Zadaniem LMRMSJ jest poprzez modlitwę, post i ofiarę, wynagradzać Panu Bogu za wyrządzone zniewagi i grzechy, uśmierzać gniew Boży i walczyć ze złem, wypraszać łaski Bożego Miłosierdzia dla grzeszników i dusz w czyśćcu cierpiących, wspierać duchowo kapłanów, a poprzez zgłębianie cnót służyć Bogu, Kościołowi, ojczyźnie, świadcząc miłosierdzie wobec bliźnich³⁷. Ponadto należy zaznaczyć, że stowarzyszenie MRMSJ propaguje kult Boga Ojca³⁸. Członkowie odznaczają się czystym sercem i noszą szkaplerz Matki Bożej lub szkaplerz Męki Pańskiej³⁹.

MRMSJ obrali sobie licznych patronów i orędowników: Niepokalane Serce Maryi, św. Jan Chrzyciel, św. Maksymilian Maria Kolbe, św. Michał Archanioł, św. Józef, św.

Ignacy z Loyoli, św. Andrzej Bobola, św. Maria Małgorzata Alacoque, św. Faustyna Kowalska, św. Ojciec Pio, św. Teresa od Dzieciątka Jezus, bł. Michał Sopoćko, bł. Jerzy Popiełuszko, bł. Jan Paweł II. We wspólnocie MRMSJ Zofia Grochowska traktowana jest nie tylko jako założycielka i prezeska, ale dzisiaj również jako orędowniczka Małych Rycerzy. Tak prezentowana jest na stronach internetowych stowarzyszenia. Rycerze mają przekonanie, że obok świętych patronów wspólnoty wyprasza łaski i oręduje u Boga w niebie w polecanych jej sprawach. We wspólnocie MRMSJ znane są liczne łaski, a nawet niewy tłumaczalne medycznie uzdrowienia otrzymywane przez jej wstawiennictwo⁴⁰.

3. STARANIA O PRAWNE PODSTAWY DLA MRMSJ

Założycielka MRMSJ od początku utworzenia wspólnoty zabiegała o duchowe kierownictwo i wsparcie Kościoła dla siebie i dzieła rycerzy. Uczestnicząc w licznych rekolekcjach i pielgrzymkach zaprzyjaźniła się z misjonarzem ludowym, a zarazem promotorem kultu Bożego Miłosierdzia i św. Andrzeja Boboli,

³⁷ *O nas – kim jesteśmy ...*, s. 3-4.

³⁸ *Przeżycia duchowe s. Zofii Grochowskiej w czasie pierwszego Triduum ku czci i uwielbienia Boga Ojca*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 3-4; *List do Jego Świętobliwości Ojca Świętego Benedykta XVI*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 4-8; *List do Boga Ojca*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 9-11; *Akt zawierzenia Bogu Ojcu Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 11-12; *Litania do Boga Ojca*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 12-15; *Wykład modlitwy Ojciec nasz według św. Franciszka z Asyżu*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 15-16.

³⁹ Z. Grochowska, *U źródeł Bożego miłosierdzia*, T. I, Nowy Sącz 2008, s. 36; por. *Szkaplerz Męki Pańskiej błogosławieństwa i ochrony*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 49-51.

⁴⁰ *Świadectwa*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 11-15.

o. Zdzisławem Pałubickim, który został jej duchowym kierownikiem i zarazem pierwszym duchowym opiekunem MRMSJ.

Ks. Zdzisław Pałubicki pismem z dnia 31 lipca 1997 roku zwrócił się do ks. bpa pelplińskiego Jana Bernarda Szłagi, z prośbą o aprobatę Statutu Legionu MRMSJ na terenie diecezji. W prośbie pisał: „Jest to świeckie ramię wspierające Kościół, do dyspozycji duszpasterzy na wszystkich poziomach. Rys zasadniczy: bezwzględne posłuszeństwo Hierarchii na wzór jezuickiego posłuszeństwa w Kościele”. Ojciec Pałubicki podkreślił również cel, którym jest ewangelizacja: „Idąc za wzorem Mistrza z Nazaretu, pragną miłosierdzie czynić, głosić i je upraszać; czyli w swojej duchowości starają się spełniać charyzmaty trzech zakonów: czynnych, apostoelskich i kontemplacyjnych. Stają się w ten sposób jakoby III Zakonem ogólnym”. Ponadto we wspomnianej prośbie do księdza biskupa, wskazana została potrzeba istnienia i zatwierdzenia takiego ugrupowania, wynikająca z konieczności utrwalenia owoców Bożego Miłosierdzia⁴¹. W historii wspólnoty nie znajdujemy nigdzie zabiegów, by w nazwie użyć określenia, że jest to katolickie stowarzyszenie wiernych, co określa kan. 300 i 312 KPK⁴².

Wspólne starania o zatwierdzenie wspólnoty MRMSJ przez władze kościelne, prowadzone przez o. Zdzisława Pałubickiego i Zofię Grochowską, zaowocowały przychylną decyzją biskupa Kościoła Pelplińskiego. Dnia 21 kwietnia 1998

roku ks. bp Jan Szłaga zaaprobował statut i stowarzyszenie Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego. Dokument ks. bpa Jana Bernarda Szłagi, oznaczony numerem: Lp. 444/98/K.ord, został skierowany na ręce opiekuna wspólnoty – ks. Zdzisława Pałubickiego, jezuity, na adres zakonny: Kalisz, ul. Stawiszyńska 2. Czytamy fundamentalną dla wspólnoty treść dekretu: „Przychylając się do prośby Przewielebnego Ojca, przesyłam aprobatę dla Statutu Legionu Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego. Wyrażam serdeczne życzenie, aby ambitnie nakreślone cele Legionu mogły się urzeczywistnić dla dobra poszczególnych wiernych, jak i całego Kościoła. Życzę też, ażeby nakreślone w statucie ramy organizacyjne nie stanowiły nadmiernego obciążenia w duszpasterstwie Legionu, a jednocześnie były skuteczne w podejmowaniu niezbędnych inicjatyw. Łączę serdeczne błogosławieństwo. Biskup Pelpliński + Jan Szłaga”⁴³. Dekret księdza biskupa Jana Bernarda Szłagi i statut MRMSJ stanowią niepełne ale pewne prawne podstawy dla obecności wspólnoty MRMSJ w Kościele.

Prawodawca kościelny w kan. 299 §3 KPK stanowi, iż konieczna jest aprobatą ze strony władzy kościelnej dla statutu stowarzyszenia (kan. 314 i 322 §2 KPK), gdyż stanowi ona przesłankę do uzyskania osobowości prawnej w Kościele⁴⁴. Fakt uznania statutu stowarzyszenia prywatnego przez władzę kościelną, oznacza że jego cele są zgodne z prawem ogólnym i lokalnym, a przede wszystkim, że cele

⁴¹ Prośba o. Zdzisława Pałubickiego (SJ) skierowana do Biskupa Pelplińskiego w imieniu Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 4, s. 1.

⁴² Por.: J. Krukowski, *Święci szafarze, czyli duchowni...*, s. 126.

⁴³ Rycerze w Diecezji Pelplińskiej mają aprobatę i błogosławieństwo ks. biskupa Jana Bernarda Szłagi, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 4, s. 61.

⁴⁴ J. Krukowski, *Święci szafarze, czyli duchowni...*, s. 126.

te nie są w sprzeczności z prawem kanonicznym Kościoła. Zgodnie z kanonem 322 §2 KPK, uznanie statutu stowarzyszenia prywatnego przez kompetentną władzę kościelną nie jest jednak tym samym co przyznanie mu osobowości prawnej. W okresie pomiędzy uznaniem statutu stowarzyszenia a nadaniem osobowości prawnej, kompetentna władza kościelna może zasugerować przedstawicielom stowarzyszenia modyfikację statutu stowarzyszenia. Zmiany o ile są konieczne powinny być wskazane i wprowadzone swobodnym działaniem członków stowarzyszenia. Gdyby władza kościelna po wydaniu aprobaty dla statutu stowarzyszenia, odmówiła uznania stowarzyszenia zainteresowanym z godnie z kan. 1732-1739 KPK, przysługuje prawo do wniesienia rekursu w trybie administracyjnym i dalszego starania się o uznanie stowarzyszenia⁴⁵.

Statut MRMSJ, który został zatwierdzony przez ks. bpa Jana Szlagę w Pelplinie, zawiera 7 rozdziałów, poprzedzonych wstępem, a zakończonych załącznikami. Wstęp jest wprowadzeniem w problematykę kultu Serca Bożego, które bogate jest w miłosierdzie. Rozdział I określa nazwę, siedzibę i ośrodki, opiekę Księży Jezuitów, nazwę i znak graficzny oraz pieczęci (Artykuły 1-4). Rozdział II oparty na licznych cytatach precyzuje cele i środki działania, a także duchowość i formację. Kolejny rozdział statutu stanowi o ośrodkach diecezjalnych i parafialnych kołach z ich strukturą (Artykuły 13-18). W rozdzia-

le IV omawia charakterystykę członków Legionu Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego, ich prawa i obowiązki (Artykuły 19-33). Następny rozdział mówi o władzach stowarzyszenia. Rozdział VI precyzuje sprawę dóbr materialnych (Artykuły 45-50). Zaś ostatni rozdział statutu zawiera postanowienia końcowe i przejściowe. Razem w statucie jest 55 artykułów. W załącznikach zamieszczono: przyrzeczenie, listę patronów oraz obietnice Serca Pana Jezusa⁴⁶. Praktycznym streszczeniem statutu Legionu jest krótki Regulamin Małego Rycerza Miłosiernego Serca Jezusowego⁴⁷.

Prywatne stowarzyszenie wiernych omawiane na przykładzie wspólnoty MRMSJ, nie jest ukonstytuowane jako osoba prawna i nie jest autonomicznym podmiotem praw. Chociaż identyfikuje się z wielością swoich członków tworzących wspólnotę, nie może do końca być podmiotem obowiązków i uprawnień, niemniej jednak posiada pewne prawa i zobowiązania (por. kan. 304-306; 309 KPK). Uważa się, że w takim przypadku, gdy stowarzyszenie nie jest osobą ani fizyczną ani prawną, jest podmiotem bez osobowości prawnej⁴⁸. Jest rzeczą oczywistą, że takie stowarzyszenie nie posiadające osobowości prawnej napotyka na poważne problemy, a głównie w obrocie prawnym, szczególnie w złożonych sprawach majątkowych i procesowych. Brak osobowości prawnej może przynosić szkodę wspólnocie stowarzyszenia i poszczególnym jego członkom⁴⁹.

⁴⁵ Tamże.

⁴⁶ <http://www.malirycerze.koszalin.opoka.org.pl/start/index.php/pl/o-nas/statut-regulamin>, z dnia 20.11.2013.

⁴⁷ *Regulamin Małego Rycerza Miłosiernego Serca Jezusowego*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 8, wewnętrzna strona okładki.

⁴⁸ L. F. Navarro, *Comentario al. can. 310...*, s. 465-468.

⁴⁹ J. Krukowski, *Święci szafarze, czyli duchowni...*, s. 134.

Od 19 czerwca 1998 roku, decyzją ks. bpa Józefa Wysockiego – ordynariusza Kościoła Elbląskiego, licząca wówczas około 6000 członków wspólnota MRMSJ otrzymała oficjalną opiekę duchową w zakonie Księży Jezuitów z Kalisza. Decyzja ks. bpa Wysockiego, wskazująca Księży Jezuitów w Kaliszu, podyktowana była historycznym faktem sprawowanej od kilku lat opieki duchowej nad wspólnotą MRMSJ, a głównie w formie rekolekcji i spotkań modlitewnych. Pierwszym moderatorem wspólnoty był wielki czciciel Miłosierdzia Bożego, o. Zdzisław Pałubicki. Aktualnie funkcję tą pełni również jezuita o. Aleksander Jacyniak, doktor teologii, wcześniej przełożony w kaliskim klasztorze, a dziś kustosz Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej w Warszawie⁵⁰.

Po założeniu wspólnoty MRMSJ, Zofia Grochowska pełniła funkcję I prezesa stowarzyszenia. Podczas pierwszego spotkania zarządu, dnia 25 października 2008 roku, w czasie obrad wyraziła swoją wolę (obliczu trwającej choroby nowotworowej), aby jej następcą na stanowisku prezesa został ówczesny zastępca prezesa Wiesław Kaźmierczak. W ramach corocznego spotkania modlitewnego ku czci Boga Ojca w Kaliszu, dnia 1 sierpnia 2009 roku, w czasie zebrania animatorów nastąpiło uroczyste powierzenie urzędu prezesa Zarządu MRMSJ wskazanemu przez założycielkę Wiesławowi Kaźmierczakowi⁵¹.

W modlitewnym rozmodleniu Zofia Grochowska zanotowała *Regulamin dla Małych Rycerzy Miłosierdzia Bożego*. Nie jest to żaden akt prawny dla wspólnoty, niemniej jednak stanowi swoisty fundament dla grup w parafii i poszczególnych rycerzy. Treść tego regulaminu zawiera

wskazówki, które są ciągle aktualne. Regulamin składa się z 15 punktów, których treść znajdujemy w statucie i aktualnym *Regulaminie Małego Rycerza Miłosiernego Serca Jezusowego*. Przytaczam poszczególne punkty historycznego *Regulaminu* jako spadku po założycielce stowarzyszenia:

„Regulamin dla Małych Rycerzy Miłosierdzia Bożego:

1. Pierwszy krok to zwrócić się do Kościoła o zezwolenie na spotkanie w kościele, aby Kościół znał waszą działalność.
2. Rycerz Miłosierdzia Bożego to jest Trzeci Zakon Jezusa Miłosiernego.
3. Rycerz Miłosierdzia Bożego musi być: posłuszny, pokorny, nie chwiejny i całkowicie oddający się Bogu, zapominając o sobie.
4. Z różańcem i koronką do Miłosierdzia Bożego oraz z modlitwą ma iść dnia codziennego. Jedna część różańca (o ile ktoś należy do innego zgromadzenia i odmawia różaniec niech tylko dołączy intencję – która jest w regulaminie).
5. Częste Msze święte i Komunie święte ofiarować przez Niepokalane Serce Maryi – Miłosierzdu Bożemu za świat grzeszny i dusze w czyścicu cierpiące.
6. Miłosierdzie okazywać każdemu, gdy będzie potrzeba przez dobre uczynki, słowo i modlitwę.
7. Rycerz musi być prawdomówny: nie wolno mu do niczego dodawać, ani ujmować i tylko sprawy dobre może przekazywać.
8. W naszym zgromadzeniu Miłosierdzia Bożego musi panować wielka miłość, bo z miłości dla mych dzieci was powołuję i przez waszą miłość chcę ich zabawić.

⁵⁰ *O nas – kim jesteśmy ...*, s. 4.

⁵¹ Tamże.

9. Nieprzyjaciół nie lekceważyć, ale ich się nie bać; wiara i miłość w Miłosierdzie Boże pozwoli zwyciężyć wszelkie zło.
 10. Mały Rycerz Miłosierdzia Bożego nie może tracić czasu bezowocnie: każda chwila musi być z Bogiem i dla bliźniego.
 11. Rycerz musi sobie wyznaczyć jeden post w tygodniu. Post dla ludzi starych i chorych skrócony do obiadu – kto należy do innych kótek, ruchów, III zakonu może się przyłączyć do Legionu Małych Rycerzy Miłosierdzia Bożego.
 12. Raz w tygodniu w nocy od 21.00 do 5.00 rano (w tym czasie) odmówić jedną koronkę do Miłosierdzia Bożego za grzeszników całego świata lub za dusze w czyścicu cierpiące.
 13. Każdego 13-tego dnia miesiąca wynagrodzić Sercu Jezusowemu i Niepokalanemu Sercu Maryi za wszystkie zniewagi świata.
 14. Raz w roku zorganizować ogólnopolski zjazd ze sprawozdaniem i zakresem działalności na następnny rok.
 15. Jedna Msza święta cicha, zamówiona przez Małych rycerzy Miłosierdzia Bożego odprowadzana o godz. 15.00 w dowolny dzień o błogosławieństwo Boże i łaski dla Małych Rycerzy Miłosierdzia Bożego⁵².
- Powyższe wskazania regulaminu spisane przez Zofię Grochowską, są nadal aktualne dla każdego członka stowarzy-

szenia. Mimo upływu czasu, nie tracą na wartości. Ukazują duchowość założycielki i grupy MRMSJ.

Wspólnota w formie kwartalnika wydaje wewnętrzne czasopismo *Głos Małego Rycerza*, jako drukowane słowo informacyjno-formacyjne, adresowane głównie do członków wspólnoty i kandydatów na Małych Rycerzy⁵³. Informacje o stowarzyszeniu zawarte są także w modlitewniku ks. Rudolffa Szaftera *Armia Najdroższej Krwi Jezusa Chrystusa*⁵⁴.

W nawiązaniu do znaków czasu oraz pragnień założycielki i wspólnoty, trwają starania o kolejne aprobaty statutów MRMSJ w poszczególnych diecezjach w kraju. Zaawansowane są starania w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, tarnowskiej, kaliskiej⁵⁵ i szczecińsko-kamieńskiej. Prace w tym zakresie na terenie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, wspiera ks. dr Wojciech Wójtowicz – absolwent Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie, specjalista teologii fundamentalnej i teologii pastoralnej, a obecnie rektor Wyższego Seminarium Duchownego w diecezji⁵⁶. W diecezji szczecińsko-kamieńskiej ks. abp Andrzej Dziega mianował diecezjalnego moderatora MRMSJ w osobie ks. Jacka Skowrońskiego, dyrektora diecezjalnego domu rekolekcyjnego⁵⁷.

⁵² *Kalendarium Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosierdnego Serca Jezusowego”, nr 7, s. 34-35.

⁵³ W. Kaźmierczak, M. Mrózek, *Kochani Mali Rycerze, Sympatycy i Czytelnicy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosierdnego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 1.

⁵⁴ Buczyńska D., *Postanowiłam w moim sercu, że i ja do tego Legionu całym moim sercem pragnę wstąpić*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosierdnego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 20-21.

⁵⁵ *Kalendarium Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosierdnego Serca Jezusowego”, nr 12, s. 35.

⁵⁶ *O nas – kim jesteśmy ...*, s. 5.

⁵⁷ J. Skowroński, *Opinia ks. Jacka Skowrońskiego o Legionie Małych Rycerzy MSJ*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosierdnego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 9-10.

4. STRUKTURA STOWARZYSZENIA

Statut stowarzyszenia MRMSJ należy do najbardziej podstawowych aktów prawnych wspólnoty i określa strukturę organizacji. Po zatwierdzeniu przez biskupa Jana Szlagę został wydany przez Zarząd wspólnoty w formie druku, ale równocześnie jest dostępny na stronie internetowej stowarzyszenia⁵⁸. Z zapisów statutu poznajemy strukturę wspólnoty MRMSJ. Stowarzyszenie jest samodzielną organizacją kościelną (por. Artykuł 1), ale może też należeć do organizacji międzynarodowych o podobnych celach i założeniach oraz współpracować z innymi stowarzyszeniami, organizacjami oraz instytucjami w Polsce i za granicą (Artykuł 3 §4). Wspólnota posiada swoją nazwę, swój znak i sztandar, które podlegają ochronie zgodnie z przepisami prawa (Artykuł 2 §2). Główną siedzibą stowarzyszenia MRMSJ jest Dom Miłosierdzia przy ulicy Monte Casino w Koszalinie (Artykuł 3 §1 i 3).

Władzami stowarzyszenia są: Zgromadzenie Koordynatorów diecezjalnych, Animatorów kół i Zarząd (Artykuł 34). Zgromadzenie Animatorów tworzą: zespół wszystkich koordynatorów, animatorzy kół parafialnych, kapłan opiekujący się kołem parafialnym, kapłan mianowany na diecezjalnego moderatora i reprezentujący biskupa diecezjalnego, a także kapelan generalny. Zadaniem Zgromadzenia jest wybór kandydatów na prezesa i opiniowanie kandydatów do Zarządu (Artykuł 35 i 42). Prezesa mianuje biskup właściwy z racji położenia siedziby stowarzyszenia, wybierając spośród przedstawionych trzech kandydatów (Artykuł 42 §3). W skład Zarządu wchodzi: prezes, dwóch jego zastępców, dwaj członkowie

Rady Głównej z kraju, po jednym członku przedstawicieli z zagranicy, sekretarz i skarbnik (Artykuł 37). Zarząd po uzgodnieniu z kapelanem krajowym wyznacza kierunki działalności i apostołatu stowarzyszenia na najbliższy okres, kontroluje działalność poszczególnych kół i zgodnie z przepisami prawa dysponuje majątkiem stowarzyszenia (Artykuł 38). Prezes Zarządu reprezentuje stowarzyszenie, posiada władzę wykonawczą [z wyłączeniem tych decyzji, które wymagają zgody lub oceny innych osób] (Artykuł 39). Kolegialne decyzje Zarządu zapadają absolutną większością głosów z zachowaniem kan. 119 KPK (Artykuł 40). Zarząd może używać własnej pieczęci okrągłej i znaku graficznego (Artykuł 2 §1). Szczegółowe zadania i uprawnienia członków Zarządu określone są specjalnym regulaminem, uchwalonym w trybie artykułu 40, który następnie jest zatwierdzony przez miejscowego biskupa diecezjalnego właściwego z racji położenia siedziby stowarzyszenia (Artykuł 41).

Na terenie diecezji mogą istnieć liczne koła parafialne i przykościelne (por. Artykuł 3 §2). Wspólnoty diecezjalne stanowią wszyscy członkowie MRMSJ mieszkający na terenie danej diecezji (Artykuł 13 §1). Spośród animatorów parafialnych w diecezji zostaje wybrany animator diecezjalny, którego zadaniem koordynowanie pracami stowarzyszenia w diecezji, kontakty z zarządem i kurią biskupią, reprezentacja wspólnoty i synchronizacja działań stowarzyszenia na terenie diecezji (por. Artykuł 13 §2).

Podstawową strukturę stowarzyszenia stanowią koła parafialne, a także przykościelne tam, gdzie jest kościół, a nie ma parafii (por. Artykuł 3 §2). Cza-

⁵⁸ <http://www.malirycerze.koszalin.opoka.org.pl/start/index.php/pl/o-nas/statut-regulamin> dostęp a dnia 21.01.2014. W dalszej części cytowane są poszczególne artykuły statutu.

sem zdarza się, że na terenie parafii nie ma koła stowarzyszenia, ale żyją i działają samotne osoby związane kandydaturą lub członkostwem we wspólnocie MRMSJ⁵⁹. Pełne członkostwo rozpoczyna się po złożeniu deklaracji i przyrzeczenia, co określają Artykuły 20-25 Statutu stowarzyszenia. Obok członkostwa rzeczywistego we wspólnocie MRMSJ, może być członkostwo wspierające (Artykuł 24-26, 29). Statut stowarzyszenia określa zadania, obowiązki i zalecenia jakie powinni podejmować MRMSJ (Artykuł 26-28). Prawo zawarte w Statucie dopuszcza wystąpienie ze stowarzyszenia (Artykuł 30), a nawet wydalenie spośród członków wspólnoty (Artykuł 31-32), bądź utratę przynależności (Artykuł 33).

Koła parafialne mogą powstawać z inicjatywy co najmniej pięciu osób zainteresowanych duchem stowarzyszenia (por. Artykuł 14 §1-2). Wierni, którzy chcą założyć stowarzyszenie MRMSJ na terenie parafii, muszą być osobami pełnoletnimi (por. Artykuł 14 §3). Za wiernych uważa się osoby ochrzczone w Kościele katolickim lub do wspólnoty Kościoła przyjęte i dotychczas nie wypisane z niego formalnym aktem (por. Artykuł 24 §1a). Wskazane jest, aby osoba wstępująca do stowarzyszenia była bierzmowana lub przynajmniej pragnęła przyjąć ten sakrament (por. Artykuł 24 §1b). Warunkiem wstąpienia do stowarzyszenia (także przy jego założeniu w parafii) jest złożenie pisemnej deklaracji z prośbą o przyjęcie w poczet członków stowarzyszenia oraz pragnienie życia duchowością wspólnoty MRMSJ (por. Artykuł 24 §1d). Na terenie parafii tylko proboszcz lub rektor kościoła może powołać do istnienia koło stanowiące podstawową jednostkę w strukturze stowarzyszenia (por. Artykuł 14 §2). Na

powołanie pierwszego koła w diecezji potrzebna jest pisemna zgoda miejscowego biskupa diecezjalnego (por. Artykuł 14 §4). Powołanie kolejnych kół w diecezji, gdzie istnieje już chociaż jedno koło stowarzyszenia nie wymaga już zgody biskupa diecezji (por. Artykuł 14 §5). Władzami koła parafialnego są: animator i jego zastępca, sekretarz i skarbnik (Artykuł 16 §1). Animator jest powoływany przez księdza proboszcza, spośród trójki kandydatów wybranych spośród rzeczywistych członków koła parafialnego (Artykuł 16 §2). Kandydatów na animatora wybiera się w tajnym głosowaniu, zwykłą większością głosów i przy obecności przynajmniej połowy członków koła (Artykuł 16 §3). Zastępcę, skarbnika i sekretarza mianuje wybrany i powołany animator koła, po wcześniejszym zaciągnięciu rady z księdzem proboszczem, a następnie konsultacji z rzeczywistymi członkami koła parafialnego (Artykuł 16 §4). Kadencja władz koła parafialnego trwa trzy lata i wygasa z chwilą objęcia urzędu przez nową osobę wybraną i powołaną na ten urząd (Artykuł 17 §1-2). Ten sam animator nie może stać na czele koła parafialnego dłużej niż przez trzy kadencje (Artykuł 17 §4). Statut określa również formę objęcia urzędu animatora, ewentualnej rezygnacji lub śmierci urzędującego, a także sprawowanie urzędu animatora w okresie przerwanej kadencji oraz sposób i czas wyboru nowych kandydatów na animatora (Artykuł 17 §3-7). W niektórych przypadkach proboszcz może mianować nowego animatora bez wyborów i konsultacji (por. Artykuł 18 §1-2).

Opiekę duchową dla stowarzyszenia MRMSJ na szczeblu krajowym, zgodnie z tradycją i nominacją spełniają kapłani Towarzystwa Jezusowego (Artykuł 4 §1-2). Kapelana

generalnego mianuje biskup właściwy z racji położenia siedziby stowarzyszenia, na wniosek Zarządu (Artykuł 44 §2). Aktualnie moderatorem krajowym jest ks. dr Aleksander Jacyniak z Warszawy⁶⁰. Zadania kapelana generalnego określa Artykuł 44 §4 Statutu stowarzyszenia. Odwołania kapelana generalnego dokonuje właściwy biskup, na wniosek Zarządu lub z własnej inicjatywy (Artykuł 44 §3). W diecezjach, gdzie działają MRMSJ mogą być powołani moderatorzy diecezjalni (por. Artykuł 4 §2). Asystentów diecezjalnych powołuje biskup diecezjalny (Artykuł 13 §3; 44 §2). W parafiach każde koło MRMSJ ma swojego określonego kapelana, wyznaczonego w dniu powołania koła do istnienia. Księdzem tym jest miejscowy proboszcz lub rektor kościoła, albo wyznaczony przez nich kapłan (por. Artykuł 15 §1). Do zadań kapelana należy czuwać nad wiernością artykułom statutu i charyzmatu stowarzyszenia, animować działalność miłosierdzia, apostołować i pobudzać do apostołstwa, wzbudzać intencje modlitwne i pełnić zadania ojca duchowego dla członków stowarzyszenia (por. Artykuł 15 §2).

5. Realizacja podstaw założycielskich stowarzyszenia MRMSJ w życiu Kościoła

Aktualnie wspólnota MRMSJ liczy około 2000 członków, w blisko 50 ośrodkach, gdzie odbywają się spotkania lokalnych wspólnot. Do najprężniejszych zaliczamy: Białystok, Bielsko-Białą, Boguszów-Gorce, Bydgoszcz, Chełm, Chojnow, Cieszyn, Częstochową, Dąbrowę Górniczą, Do-

brzycę – Galew, Gdańsk, Gdynię, Gliwice, Głubczyce, Głuchołazy, Gniezno, Gorlice, Gorynię k. Radomia, Grudziądz, Imielin, Jarocin, Jelenią Górę, Kalisz, Katowice, Kielce, Kraków, Kraśnik Lubelski, Krosno, Koszalin, Legnicę, Leszno, Lublin, Łódź, Łomżę, Niemodlin, Nysę, Olsztyn, Opole, Ostrołękę, Ostrów Wielkopolski, Piotrków Trybunalski, Pleszew, Płońsk, Poznań, Prabuty, Ropczyce, Rzeszów, Siedlce, Słupcę, Słupsk, Stalową Wolę, Sulechów, Szczecinek, Szczecin, Tarnowskie Góry, Tolkmicko, Toruń, Wadowice, Warszawę, Włocławek, Wrocław, Zabrze, Zakopane, Żyrardów, a także grupy w Kanadzie i Niemczech oraz pojedyncze osoby w Anglii, Australii, Austrii, Czechach, Francji, Litwie i na Ukrainie⁶¹.

Każda wspólnota organizuje spotkania formacyjno-modlitwne wypełniając ustalony porządek i warunki: ofiaruje się Jezusowi Miłosiernemu, odmawia koronkę do Miłosierdzia Bożego, członkowie starają się być w stanie łaski – a najlepiej po przyjętej Komunii świętej, o godzinie 15 przy modlitwie rozmyślają o konaniu Jezusa, poszczą raz w tygodniu za grzechy świata, naśladują Jezusa, składają ofiary, spełniają dobre uczynki, starają się być miłosiernymi i dawać dobry przykład na co dzień⁶². Praca parafialnych i rejonowych wspólnot MRMSJ jest pięknym świadectwem cichego i pokornego apostołstwa ku chwale Bożej. O aktywności grup dla dobra Kościoła znajdujemy wiele pozytywnych relacji i świadectw⁶³.

⁶⁰ *O nas – kim jesteśmy ...*, s. 4.

⁶¹ *O nas – kim jesteśmy ...*, s. 4-5; *Kalendarium Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 9, s. 63; *Relacja z VI Zgromadzenia Animatorów w Kaliszu – 3.08.2013*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 12, s. 59.

⁶² Z. Grochowska, *U źródeł Bożego miłosierdzia, T. I*, Nowy Sącz 2008, s. 28.

⁶³ Por. *Historia Małych rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego z Pelplina*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 30-32 i nr 7, s. 36-39.

Corocznie wspólnota MRMSJ gromadzi się na *Pielgrzymce Zawierzenia* połączonej z całonocnym czuwaniem na Jasnej Górze. Pierwsza Pielgrzymka Zawierzenia miała miejsce w 1996, a potem nastąpiła przerwa do 2005 roku. Od roku 2008 nie było przerw w pielgrzymowaniu. W 2014 roku będzie to już IX Pielgrzymka Zawierzenia LMRMSJ. Spotkanie rozpoczyna się o godzinie 15.00 koronką do Bożego Miłosierdzia. W czasie modlitw apelowych, odnowiony jest uroczysty *Akt Zawierzenia Legionu Matce Bożej Królowej Polski*.

Wspólnocie stowarzyszenia przewodniczy prezes i zarząd. To oni podejmują decyzje i dają wskazania. Ostatnie IV Spotkanie Zarządu – Rady Głównej MRMSJ odbyło się 16 lutego 2013 roku w murach sanktuarium Matki Bożej Łaskawej w samym sercu Warszawskiej Starówki⁶⁴. Zarząd MRMSJ lub lokalni przedstawiciele organizują rejonowe rekolekcje i czuwania. Dotychczas najczęściej organizowano formację w takich miejscowościach jak: Bochnia, Graz, Kalisz, Koszalin, Kraków⁶⁵, Licheń, Łomża, Niepokalanów, Tolkmicko. Zajęcie formacyjne prowadzi zawsze ka-

plan. Każdorazowo w planach takich spotkań rekolekcyjnych, kapłan prowadzący jest wybierany przez Zarząd MRMSJ.

Oddanie dla Kościoła, posłuszeństwo i wielką pokorę w historii okazała Zofia Grochowska, gdy 20 lipca 2000 roku złożyła deklarację posłuszeństwa Kościołowi⁶⁶. Za przykładem założycielki, członkowie wspólnoty MRMSJ zachowują cześć i posłuszeństwo Kościołowi. Przedstawiciele zarządu czuwają nad poprawnością zachowań i działań członków stowarzyszenia. Dla przykładu: pod datą 23 stycznia 2000 roku sekretariat MRMSJ wydał zakaz udawania się członków stowarzyszenia do Oławy⁶⁷.

Wychodząc naprzeciw potrzebom i konieczności duchowego wsparcia dla Kościoła, MRMSJ podjęli kilka trwających krucjat niosących duchowe wsparcie społeczności wszystkich wierzących. Trwają dwie wielkie krucjaty, prowadzone przez MRMSJ: *Krucjata Adoracji Nocnych Wynagradzających w Rodzinie* oraz *Krucjata Wieczystych Adoracji Wynagradzających za Ojczyznę*⁶⁸. Każda z tych adoracji podejmowana jest w duchu wynagrodzenia i pokuty⁶⁹. Zgodnie z przepisami statuto-

⁶⁴ *Relacja z IV Spotkania Zarządu – Rady Głównej Legionu MRMSJ*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 4-9.

⁶⁵ Grupa modlitewna MRMSJ z Bochni, zaraz po śmierci papieża Jana Pawła II wyszła z inicjatywą comiesięcznych pierwszo-sobotnich spotkaniach modlitewnych z Janem Pawłem II i nocnych czuwań z prośbą o wyniesienie do chwały ołtarzy papieża Polaka. Początki tworzyły zelatorki grupy z Bochni: Halina Wysokińska i Halina Borowiec. Wspólnota z Bochni aktywnie uczestniczyła we wszystkich adoracjach. Setne czuwanie w pierwszo-sobotni wieczór wraz z całą rodziną MRMSJ z kraju i za granicę prowadził ks. bp Jan Zając. Zob.; H. Wysokińska, *Wieczory z Janem Pawłem II – spotkania modlitewne w bazylice Miłosierdzia Bożego w Krakowie – Łagiewnikach*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 30-32.

⁶⁶ *Kalendarium Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 11, s. 30-31.

⁶⁷ Tamże, s. 30.

⁶⁸ *Krucjatach Adoracji Wynagradzających podejmowanych przez Małych Rycerzy MSJ*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 9-15.

⁶⁹ *Krucjata adoracji nocnej wynagradzającej*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 4, s. 2-5; *Krucjata adoracji nocnych wynagradzających*, „Głos Małego

wymi, każdy rycerz codziennie odmawia różaniec i koronkę do Bożego Miłosierdzia. Dzięki posłudze moderatorskiej dla wspólnoty MRMSJ, pełnionej na terenie archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej przez ks. Jacka Skowrońskiego, Mali Rycerze podjęli także modlitwy w ramach Nowenny Pompejańskiej. Już w pierwszym numerze *Głosu Małego Rycerza* pojawiło się ogłoszenie z zachętą do włączenia się w dzieło Nowenny Pompejańskiej. Inicjatorem i promotorem archidiecezjalnym nowenny jest ks. Jacek Skowroński, który propaguje tę formę pobożności także na terenie Polski. Zachętą było zapewnienie, iż różaniec jest egzorcyzmem i chroni nas przed działaniami szatana. Intencja podawana jest po każdym cyklu (obecnie jest to 14-ty cykl) i związana jest z modlitwą za Kościół, za rodziny, za wszystkich Polaków oraz w duchu wynagrodzenia. W cykl tej 54 dniowej modlitwy za Ojczyznę, włączyło się kilkuset MRMSJ. Ponadto od czerwca 2013 r. w Domu Pielgrzymia „Totus Tuus” w Szczecinie przy Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej co kwartał odbywa się „dzień skupienia” dla wszystkich Małych Rycerzy pod przewodnictwem moderatora wspólnoty, ks. Jacka Skowrońskiego.

Z inicjatywy zaprzyjaźnionego ze wspólnotą kapłana – franciszkanina, o. Jana Pawła, pełniącego posługę kapłańską na terenie diecezji szczecińsko-kamieńskiej, powstała liczna grupa postna, w której rycerze mają swój czynny udział. Grupa ta w każdy piątek podejmuje post o chlebie i wodzie w intencjach podawanych przez kapłana, którymi on obejmuje

problemy Kościoła i Polski, ratowanie życia poczętego, ratowanie dusz i uwolnienie z mocy złego. Każdy rycerz stara się codziennie uczestniczyć we Mszy świętej i przyjąć Komunię świętą w określonej intencji. Praktyka zgłębiania zjednoczenia z Bogiem członków rodziny MRMSJ, dokonuje się również przez czytanie Pisma świętego. Jest to codzienna praktyka wielu rycerzy, która po raz pierwszy została zainicjowana przez Zofię Grochowską. Zarząd wspólnoty przypomina o pożytku czytania Słowa Bożego i zachęca przez różnorodne teksty zamieszczane na stronach internetowych lub w kwartalniku *Głos Małego Rycerza*.

Jeden z tolmickich księży proboszczów Zofii Grochowskiej zaznaczył, że istotnymi zadaniami grup Bożego Miłosierdzia, które Zofia prowadziła była między innymi codzienna modlitwa różańcowa, udział w Eucharystii, a także post o nawrócenie grzeszników⁷⁰. Ta praktyka postu przez 12 piątków w przekonaniu członków stowarzyszenia niesie owocne skutki duchowe. Ten rodzaj postu zalecany był już przez papieża Klemensa VIII i związany z obietnicami łask duchowych. Do szczególnych piątków zaliczane są: piątek przed Wielkim Postem, piątek przed Zwiastowaniem NMP, piątek przed Zmartwychwstaniem Pańskim, piątek przed wniebowstąpieniem Pańskim, Piątek przed Zesłaniem Ducha Świętego, piątek przed świętem Trójcy Przenajświętszej, piątek przed świętem św. Jana Chrzciciela, piątek przed świętem św. Piotra i Pawła, piątek przed Narodzeniem Najświętszej Maryi Panny, piątek przed

Rycerza. *Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego*, nr 5, s. 54-57; *O krucjatach adoracji wynagradzających podejmowanych przez Małych Rycerzy MSJ*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 9-15.

⁷⁰ S. Wójcik, *Opinie proboszczów parafii do której należała śp. Zofia Grochowska. Opinia ks. mgr Stanisława Wójcika*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 11.

świętem św. Michała Archanioła, piątek przed Wszystkimi Świętymi i piątek przed Bożym Narodzeniem. Celem zyskania łask należy w te określone piątki odmówić modlitwy: Wierzę w Boga, 12 Ojczy nasz, 12 Zdrowaś Maryjo i Chwała Ojcu⁷¹.

Założycielka szczególną troską otaczała kapłanów, a zwłaszcza żyjących w różnych stanach kryzysowych. Znała potrzebę modlitwy i ofiary za kapłanów, by zło nie miało do nich dostępu⁷². W ich intencji zamawiała liczne intencje mszalne i ofiarowała wsparcie duchowe. Zmarła w ostatnim dniu gregorianki sprawowanej z jej inicjatywy, a ofiarowanej za kapłanów⁷³. Modlitwę za Kościół, Ojca świętego, biskupów i kapłanów poleciła wspólnotom MRMSJ⁷⁴. Wzorem założycielki, członkowie MRMSJ zamawiają intencje mszalne za kapłanów⁷⁵,

albo obejmują ich *Margaretką*⁷⁶. W dobie ataków na Kościół i kapłanów stowarzyszenie podjęło szturm modlitwy i duchowego wsparcia dla Ojca świętego Franciszka, kardynałów, biskupów i wszystkich duchownych⁷⁷. Każdego roku z inicjatywy Zarządu MRMSJ lub lokalnych animatorów grup parafialnych, na stronach internetowych i w wydawanym czasopiśmie, pojawiają się główne intencje do mszy świętych i zanoszonych modlitw⁷⁸. Ponadto na ręce prezesa i innych odpowiedzialnych za grupy lokalne wpływa wiele próśb o modlitwę w stowarzyszeniu.

PODSUMOWANIE

W podsumowaniu zasadnym jest przytoczenie słów jezuitę o. Bronisława Sroki⁷⁹: „dzieło Małych Rycerzy jest dzie-

⁷¹ Praktyki duchowe: Post przez 12 piątków z obietnicami, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 24-25.

⁷² Z. Grochowska, *U źródeł Bożego miłosierdzia*, T. II, Nowy Sącz 2008, s. 107; Z. Grochowska, *Módlcie się za kapłanów*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 9, s. 22.

⁷³ W. Kaźmierczak, *Nasza duchowa matka i założycielka Małych Rycerzy...*, nr 1, s. 9.

⁷⁴ S Wójcik, *Opinie proboszczów parafii do której należała śp. Zofia Grochowska...*, nr 1, s. 11.

⁷⁵ *Msze św. za Ojca św. Benedykta XVI i Episkopat Polski*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 58-59.

⁷⁶ *Echo rekolekcji dla Małych Rycerzy Polski Południowej w Bochni 22-24.06.2012*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 7, s. 8.

⁷⁷ J. Skowroński, *Modlitwa za kapłanów*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 8, s. 20-21; *Modlitwy za kapłanów*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 8, s. 23-26; *7 Mszy świętych prześlągalno-wynagradzających za Legion i duchowieństwo*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 62-63; L. Krzyżak, *Jestem zauroczony duchowością tych oddanych Bogu ludzi i ich gorliwym trwaniem przy Chrystusie*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 11, s. 33; *Relacja z VI Zgromadzenia Animatorów w Kaliszu – 3.08.2013*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 12, s. 60.

⁷⁸ *Główne intencje*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 33.

⁷⁹ Ks. Bronisław Sroka posługiwał dla wspólnoty MRMSJ, poprzez kierownictwo duchowe rycerzy, posługę sakramentalną oraz prowadzone rekolekcje w Pleśnej nad Bałtykiem – 2004 i w Czechowicach –Dziedzicach – 2005.

iem Ducha Świętego, dziełem potrzebnym światu na dzisiejsze, trudne czasy! Potrzebna jest wytrwała modlitwa za grzeszny świat! Modlę się serdecznie, by dzieło Małych Rycerzy rozwijało się nadal pod opieką Ducha Świętego, by jednoczyło coraz więcej ludzi kochających Boga i człowieka, ludzi rozumnych i trzeźwych”⁸⁰. Podobnie z wielkim uznaniem o wspólnocie MRMSJ wypowiadał się w czasie czuwania w Krakowie książdz biskup Jan Zając. Takie głosy ludzi Kościoła, tak duchownych i świeckich, stanowią potwierdzenie, że wspólnota MRMSJ jest chwalebny dziełem ku chwale Bożej i ludzkiemu pożytkowi. Ubolewać należy, że pomimo zabiegów nie udało się dotąd sfinalizować oficjalnego zatwierdzenia stowarzyszenia. Uwzględniając wagę dzieła MRMSJ i ich zaangażowanie w życie Kościoła, należałoby pomóc temu stowarzyszeniu w procesie nadania pełnej osobowości prawnej stowarzyszenia. Rozważanie jest też wnioskiem, by osoby kompetentne akceptując statut stowarzyszenia, równocześnie nadawały osobowość prawną.

STRESZCZENIE

We wspólnocie Kościoła rzymskokatolickiego działa wiele stowarzyszeń. Jednym z nich jest wspólnota Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego. Początki jej dała Zofia Grochowska z Tolkmicka. Stowarzyszenie posiada statut i regulaminy, a także kultywuje piękne chrześcijańskie tradycje. Dotychczasowe zabiegi o prawne erygowanie tego stowarzyszenia zakończyły się na etapie aprobaty statutu, co miało miejsce 15 lat temu, 21 kwietnia 1998 roku. Wspólnota MRMSJ działa jako stowarzyszenie bez osobowo-

ści prawnej. Trwają nieprzerwane prace w celu erygowania tego stowarzyszenia. Ze względu na modlitewne wsparcie działalności Kościoła przez członków stowarzyszenia, zasadnym jest nadanie mu pełnej osobowości prawnej.

ABSTRACT

I principi giuridici per I Piccoli Cavalieri di Misericordioso Cuore di Gesu.

Nella comunità della Chiesa Cattolica Romana in Polonia lavorano molte associazioni. Una di loro è una piccola comunità – I Piccoli Cavalieri di Misericordioso Cuore di Gesù. Le origini della sua ha dato Zofia Grochowska di Tolkmicko. L'associazione ha lo statuto e regolamento, anche continuamente coltiva di belle tradizioni cristiani. Precedenti trattamenti di erezione giuridica di questa associazione sono finite sulla fase di conferma – approvazione dello statuto, 15 anni fa, il 21 aprile nell'anno 1998. La comunità, I Piccoli Cavalieri di Misericordioso Cuore di Ges , lavora in realtà senza una personalità giuridica. I lavori sono in corso con intento di erezione giuridica di questa associazione. Tenere conto di appoggio devozionale e penitenziale per attività della Chiesa (soprattutto per il clero), che è questa società, giusta è si sembra, la piena personalità giuridica per il loro gruppo.

SUMMARY

The legal basis of the activity of the Little Knights of Merciful Heart of Jesus association.

In the community of the Roman-Catholic church there are many associations working. One of them is the brotherhood of the Little Knights of Merciful Heart of Jesus. The beginnings of this association were given by Zofia Grochowska from Tolkmicko. The association has its own

⁸⁰ *Opinia jezuita o Małych Rycerzach*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 5.

statute and regulations as well as it is cultivating the most beautiful Christian traditions. Hitherto on 21 April 1998, the statute of association was approved. It was fifteen years ago. So far the association has worked without legal personality. Due to the constant prayerful support of the members of the association we are trying to erect legally the Little Knights of Merciful Heart of Jesus.

BIBLIOGRAFIA

Źródła:

Akt zawierzenia Bogu Ojcu Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 11-12.

Ardusso F., *Magisterium Kościoła*, Przekład ks. Mieczysław Stebart CO, Wydawnictwo WAM, Kraków 2001.

Codex Iuris Canonici Pii X pontificis maximi jussu digestus Benedicti papae XV auctoritate promulgatus, Typis polyglottis Vaticanis MCMLI.

Dąbrowski L., *Opinie proboszczów parafii do której należała śp. Zofia Grochowska*. *Opinia ks. mgr Stanisława Wójcika*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 10-11.

Grochowska Z., *Módlcie się za kapłanów*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 9, s. 22.

Grochowska Z., *U źródeł Bożego miłosierdzia*, T. I, Nowy Sącz 2008.

Grochowska Z., *U źródeł Bożego miłosierdzia*, T. II, Nowy Sącz 2008.

Codex Iuris Canonici auctoritate Joannis Pauli PP. promulgatus * *Kodeks Prawa Kanonicznego. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu*, Pallottinum 1984.

Prośba o Zdzisława Pałubickiego (SJ) skierowana do Biskupa Pelplińskiego w imieniu Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 4, s. 1.

Regulamin Małego Rycerza Miłosiernego Serca Jezusowego, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 8, wewnętrzna strona okładki.

Rycerze w Diecezji Pelplińskiej mają aprobatę i błogosławieństwo ks. biskupa Jana Bernarda Szłagi, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 4, s. 61.

Opracowania:

Buczyńska D., *Postanowiłam w moim sercu, że i ja do tego Legionu całym moim sercem pragnę wstąpić*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 20-21.

Echo rekolekcji dla Małych Rycerzy Polski Południowej w Bochni 22-24.06.2012, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 7, s. 4-9.

Elżbieta, *Przeglądając Internet ... odnalazłam orędzia śp. Zofii Grochowskiej, a potem stronę Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 19-20.

Ferrante A., *Il diritto di associarsi dei fedeli. Extractum ex dissertatione ad Doctoratum in Facultate Iuris Canonici*. Pontificia Univeritas Urbaniana, Roma 2003.

Ghirlanda G., *Il diritto nella Chiesa ministero di comunione. Compendio di diritto ecclesiale*, Roma 1990.

Główne intencje, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 33.

Historia Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego z Pelplina, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 30-32.

Historia Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego z Pelplina, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 7, s. 36-39.

Kalendarium, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 7-8.

Kalendarium Małych Rycerzy, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 7, s. 34-35.

Kalendarium Małych Rycerzy, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 8, s. 34-35.

Kalendarium Małych Rycerzy, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 9, s. 62-63.

Kalendarium Małych Rycerzy, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 11.

Kalendarium Małych Rycerzy, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 12, s. 35.

Kaźmierczak W., Mrózek M., *Kochani Mali Rycerze, Sympatycy i Czytelnicy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 1.

Kaźmierczak W., *Nasza duchowa matka i założycielka Małych Rycerzy*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 8-9.

Krucjata adoracji nocnej wynagradzającej, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 4, s. 2-5.

Krucjata adoracji nocnych wynagradzających, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 5, s. 54-57.

Krukowski J., *Święci szafarze, czyli duchowni. Kanony 232-341*, w: J. Dyduch, W. Góralski, E. Górecki, J. Krukowski, M. Sitarz, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, T. II 1, Pallottinum 2005, s. 54-174.

Krzyżak L., *Jestem zauroczony duchowością tych oddanych Bogu ludzi i ich gorliwym trwaniem przy Chrystusie*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 11, s. 33.

List do Boga Ojca, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 9-11.

List do Jego Świątobliwości Ojca Świętego Benedykta XVI, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 4-8.

Litania do Boga Ojca, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 12-15.

Modlitwy za kapłanów, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 8, s. 23-26.

Msze św. za Ojca św. Benedykta XVI i Epi-skopat Polski, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 58-59.

Navarro L. F., *Comentario al. can. 310*, w: *Comentario Exsgetico al Código de Derecho Canonico*, vol. II, Pamplona 1996, s. 465-468.

O nas – kim jesteśmy, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 3-5.

O Krucjatach Adoracji Wynagradzających podejmowanych przez Małych Rycerzy MSJ, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 9-15.

Oliver R., *Canonical requisites for establishing associations of the faithful*, "The Jurist" 61(2001), z. 1-2, s. 216.

Opinia jezuitów o Małych Rycerzach, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 5.

Pagé R., *Associations of the Christian faithful*, w: J. P. Beal, J. A. Coriden, T. J. Green, *New Commentary to the Code of Canon Law*, New York 2000, s. 398-418.

Praktyki duchowe: Post przez 12 piątków z obietnicami, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 24-25.

Przeżycia duchowe s. Zofii Grochowskiej w czasie pierwszego Triduum ku czci i uwielbienia Boga Ojca, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 3-4.

Rakoczy T., *Publiczne stowarzyszenia wiernych w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku*, wydanie II uzupełnione, Gniezno 2011.

Relacja z IV Spotkania Zarządu – Rady Głównej Legionu MRMSJ, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 4-9.

Relacja z VI Zgromadzenia Animatorów w Kaliszu – 3.08.2013, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 12, s. 59.

Skowroński J., *Modlitwa za kapłanów*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 8, s. 20-21.

Skowroński J., *Opinia ks. Jacka Skowrońskiego o Legionie Małych Rycerzy MSJ*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 9-10.

Szkaplerz Męki Pańskiej błogosławieństwa i ochrony, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 6, s. 49-51.

Świadectwa, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 11-15.

Wiślicki J., *Prawa świeckich w Kościele katolickim*, Lublin 1939.

Wójcik S., *Opinie proboszczów parafii do której należała śp. Zofia Grochowska. Opinia ks. Lucjana Dąbskiego*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 10-11.

Wykład modlitwy Ojciec nasz według św. Franciszka z Asyżu, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 2, s. 15-16.

Wysokińska H., *Wieczory z Janem Pawłem II – spotkania modlitewne w bazylice Miłosierdzia Bożego w Krakowie – Łagiewnikach*, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 30-32.

Zasady działania i przystępowania do Małych Rycerzy, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 1, s. 6.

7 Mszy świętych przełagalno-wynagradzających za Legion i duchowieństwo, „Głos Małego Rycerza. Czasopismo Małych Rycerzy Miłosiernego Serca Jezusowego”, nr 10, s. 62-63.

Źródła internetowe:

<http://www.malirycerze.koszalin.opoka.org.pl/start/index.php/pl/o-nas/patronowie?start=12>

<http://www.malirycerze.koszalin.opoka.org.pl/start/index.php/pl/o-nas/statut-regulaminy>